

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X DAUGIABUČIŲ NAMŲ SAVININKŲ BENDRIJOS SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

2022 m. rugsėjo 26 d. Nr. 4D-2021/1-1540
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X DNSB (toliau vadinama ir Pareiškėja ar Bendrija), kurios interesus atstovauja advokatė Y (toliau vadinama ir Pareiškėjos atstovė), skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama – NŽT) ir NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo) tinkamai ir teisės aktų nustatytais terminais nepateikus skundžiamos institucijos atsakymų į Pareiškėjos 2021 m. birželio 14 d. prašymą dėl pakartotinio faktų konstatavimo bei 2021 m. liepos 22 d. prašymą dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo dalies nuomos.

2. Pareiškėjos atstovė skunde Seimo kontrolierei, be kita ko, nurodė:

2.1. „[...] advokatė Y 2021 m. birželio 14 d. NŽT Vilniaus miesto skyriui pateikė prašymą dėl pakartotinio faktų konstatavimo (toliau - Prašymas Nr. 1) [...], kuriame buvo nurodyta, kad NŽT Vilniaus miesto skyrius 2021 m. balandžio 7 d. atliko faktinių duomenų patikrinimą dėl žemės sklypų, esančių adresu <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) (toliau - Žemės sklypas1), <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) (toliau - Žemės sklypas2) ir <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) (toliau - Žemės sklypas3) bei tarp jų esančio valstybinio žemės sklypo, faktinės situacijos nustatymo.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „NŽT Vilniaus miesto skyriaus specialistas patikrinimo metu (2021 m. balandžio 7 d.) surašė Faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą Nr. FD 226-(14.49.140) (toliau – Aktas) [...]. Bendrija, būdama <...> ir <...>, Vilniuje, namo Savininkų atstove, išanalizavusi NŽT Vilniaus miesto skyriaus parengtą Aktą ir matydama akivaizdžius trūkumus, kreipėsi su Prašymu Nr. 1 atlikti pakartotinį (papildomą) faktų konstatavimą ir aplinkybių fiksavimą vietoje, įvertinant egzistuojančius patekimo (nuo seno, t. y. keletą dešimtmečių, <...> ir <...>, Vilniuje, namų gyventojų naudojamus) neįregistruotus faktiškai esamus servitutinius kelius prie gyvenamųjų pastatų <...> ir <...> Vilniuje, per gretimą valstybinį nesuformuotą Žemės sklypą3 bei per Žemės sklypą2 ne tik „aukštutinę terasą“ [...], bet ir „žemutinę terasą“, esančią Žemės sklypą2 šiaurės vakarinėje dalyje [...]“

2.3. „Nors Prašymas Nr. 1 NŽT Vilniaus miesto skyriui buvo pateiktas dar 2021 m. birželio 14 d., tačiau praėjus daugiau nei 60 dienų 2021 m. rugpjūčio 18 d. bendruoju konsultacijų telefonu buvo kreiptasi į NŽT Vilniaus miesto skyrių tikslu išsiaiškinti kokioje stadijoje yra Prašymo Nr. 1 nagrinėjimas. Vykusio pokalbio metu specialistė [...], nurodė, kad yra paskirtas pakartotinis faktų konstatavimas 2021 m. rugsėjo 7 d., kurį atliks D. S., tačiau nebuvo nurodytos tikslios valandos. Minėta specialistė nurodė, kad pranešimą su tikslu laiku turėtume gauti prieš pat pakartotinį faktų

konstatavimą, tačiau jokio pranešimo iki pat 2021 m. rugsėjo 6 d. negavome. Todėl 2021 m. rugsėjo 6 d. susisiekiame su pačiu D. S., kuris apskritai nematė jokių duomenų apie pateiktą Prašymą Nr. 1 bei nukreipė Bendriją pas kitą specialistą – G. M.“

2.4. „Susisiekiame su G. M., sužinojome, jog Prašymas Nr. 1 apskritai nėra išnagrinėtas ir paklausus, kodėl 2021 m. rugpjūčio 18 d. vykusio pokalbio metu specialistas nurodė, kad patikrinimas yra numatytas 2021 m. rugsėjo 7 d., negalėjo atsakyti bei nurodė, kad pabandys išsiaiškinti susidariusią situaciją ir susisieks vėliau, tačiau jokio skambučio nesulaukėme.“

2.5. „[...] Bendrija pati skambino po 2021 m. rugsėjo 6 d. vykusio pokalbio ne vieną kartą NŽT Vilniaus miesto skyriaus specialistams (D. S. ir G. M.), bet jokio tikslaus atsakymo, kodėl nėra organizuojamas pakartotinis faktų konstatavimas, kuris buvo numatytas 2021 m. rugsėjo 7 d., kodėl nėra pateiktas joks oficialus atsakymas dėl pateikto Prašymo Nr. 1, negavo – kiekvieną kartą buvo nurodoma, kad „išanalizuos situaciją ir susisieks vėliau“. Tačiau daugiau nei dvi savaites nesulaukus jokio atsakymo ir sistemingai skambinant specialistams, Bendrija kreipėsi į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos [...] dėl NŽT Vilniaus skyriaus neveikimo.“

2.6. „[...] Bendrija kreipėsi į NŽT Vilniaus miesto skyrių ir su 2021 m. liepos 22 d. prašymu dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo dalies nuomos (toliau - Prašymas Nr.2) [...], kadangi pastatas, unikalus Nr. <...>, adresu <...>, Vilniuje, (toliau - Pastatas), kuris priklauso Bendrijos atstovaujamiems savininkams, yra valstybiniame žemės sklype, unikalus Nr. <...>, kadastro Nr. <...> Vilniaus m. k. v., adresu <...>, Vilnius - Žemės sklypas3. Pastate esančių patalpų savininkai Pastato eksploatacijai reikalingos žemės sklypo dalies neturi, tad siekiama išsinuomoti Pastato eksploatacijai reikalingą valstybinio žemės sklypo dalį. Tačiau vėlgi ir šiuo atveju, jokio atsakymo dėl pateikto Prašymo Nr. 2 nebuvo gauta ir iki kreipimosi su skundu į NŽT buvo praėję daugiau nei 40 dienų.“

2.7. „[...] Bendrijos atstovė siekdama išsiaiškinti kokioje stadijoje yra Prašymo Nr. 2 nagrinėjimas, sužinojo, jog už Prašymo Nr. 2 nagrinėjimą yra atsakinga NŽT Vilniaus skyriaus specialistė T. S. Susisiekiame su pačia specialiste T. S., atsakymas, kodėl nėra išnagrinėtas Prašymas Nr. 2 ir neišspręstas Pastato eksploatacijai reikalingas Žemės sklypo3 dalies nuomos klausimas, nebuvo gautas, nurodant, jog susisieks vėliau – nebuvo pateikiamos jokios objektyvios aplinkybės, kodėl nėra nagrinėjamas Prašymas Nr. 2.“

2.8. „Akivaizdu, kad tokie NŽT Vilniaus miesto skyriaus specialistų (D. S., G. M. ir T. S.) veiksmai neatitinka teisės aktų nuostatų, numatančių pateiktų prašymų nagrinėjimą bei bendrųjų principų, taikomų viešojo administravimo subjektams ir juos pažeidžia. Juo labiau, kad nėra pateikiami atsakymai netgi į du prašymus. [...] Prašymas Nr. 1 buvo pateiktas 2021 m. birželio 14 d., tačiau skundo NŽT pateikimo dienai (2021 m. rugsėjo 22 d.), t. y. praėjus 70 darbo dienų nuo Prašymo Nr. 1 pateikimo dienos, o Prašymas Nr. 2 buvo pateiktas 2021 m. liepos 23 d. – praėjus daugiau kaip 40 darbo dienų nuo Prašymo Nr. 2 pateikimo dienos iki NŽT skundo pateikimo dienos, – nebuvo gauta jokio atsakymo ir nėra žinomos jokios priežastys, kodėl Prašymas Nr. 1 ir Nr. 2 nėra išnagrinėti (nėra gautas joks oficialus dokumentas), pranešimas, kuris patvirtintų ir ar pagrįstų tokius ilgus Prašymo Nr. 1 ir Nr. 2 išnagrinėjimo terminus, kurie, atsižvelgiant į Aprašo nuostatas, visais atvejais negali būti ilgesni, kaip 40 darbo dienų [...]. Tokie veiksmai (neveikimas) pažeidžia Bendrijos teisę ir pagrįstą interesą laiku ir nustatytais terminais gauti atsakymą į pateiktus Prašymus Nr. 1 ir Nr. 2.“

2.9. „[...] Bendrija, norėdama išsiaiškinti Prašymo Nr. 1 ir Nr. 2 nagrinėjimo būseną ir priežastis, kodėl nebuvo pateiktas joks atsakymas į pateiktus Prašymus Nr. 1 ir Nr. 2, kada būtų galima tikėtis gauti atsakymą, buvo nukreipiama iš vieno specialisto pas kitą specialistą ir nei vienas negalėjo paaiškinti susidariusios situacijos bei nesusisiekiame su Bendrija, nors buvo nurodoma, kad greitai metu susisieks ir pateiks atsakymus. Tokiu būdu, dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus specialistų neveikimo, piktnaudžiavimo savo teisėmis ir norminių teisės aktų nesilaikymo akivaizdu, jog buvo pažeidžiama pagrįsta Bendrijos teisė laiku gauti atsakymus Bendrijai rūpimais ir aktualiais klausimais, nurodytais Prašyme Nr. 1 ir Nr. 2. Dėl ko Bendrija, kaip jau buvo minėta, 2021 m. rugsėjo 22 d. pateikė skundą NŽT, registracijos Nr. 49SD-10936-(14.49.136.E) [...], tačiau praėjus daugiau nei 20 darbo dienų, t. y. 2021 m. spalio 19 d. Bendrija kreipėsi į NŽT tikslu išsiaiškinti, kokioje

stadijoje yra skundo nagrinėjimas, sužinojome, jog skundas yra išnagrinėtas ir persiųstas NŽT Vilniaus skyriui įpareigojant NŽT Vilniaus skyrių iki 2021 m. lapkričio 29 d. išnagrinėti Bendrijos pateiktus Prašymus Nr. 1 ir Nr. 2 bei pateikti atsakymus. Taip pat paklausus, kodėl nebuvo pateiktas joks oficialus dokumentas apie priimtą sprendimą [...], kuris patvirtintų, jog skundas iš tikrųjų yra išnagrinėtas ir priimtas sprendimas įpareigoti NŽT Vilniaus skyrių išnagrinėti Prašymus Nr. 1 ir Nr. 2 bei pateikti atsakymus, NŽT specialistė nurodė, jog dokumentus atsiųs vėliau. Tačiau 2021 m. spalio 25 d. gavome NŽT Vilniaus skyriaus specialisto M. J. parengtą atsakymą į Bendrijos pateiktus Prašymus Nr. 1 ir Nr. 2, t. y. praėjus daugiau 100 darbo dienų nuo pirmojo prašymo pateikimo dienos. Susisiekus telefonu su NŽT Vilniaus skyriaus specialiste T. S. dėl pateikto atsakymo, minėta specialistė nurodė, kad dėl Žemės sklypo³ buvo sprendžiami ir kiti klausimai, tačiau nepatiksino ir neatkleidė kokie.“

2.10. „[...] Bendrija sužinojo, jog 2021 m. spalio 29 d. tarp Lietuvos Respublikos, atstovaujamos NŽT Vilniaus skyriaus specialisto M. J., ir UAB [*pastaba*: duomenys neskelbtini] [...] buvo sudaryta Servituto sutartis [...], kuria remiantis Žemės sklypui³ buvo nustatytas kelio servitutas. Ką tai reiškia, jog neišsprendus Pastatui eksploatuoti reikalingos Žemės sklypo³ dalies klausimo, buvo nustatytas kelios servitutas. Svarbu atkreipti dėmesį į Servituto sutarties 2 punktą, kuriame yra nurodyta, kad „Šalys pareiškė, kad minėti Daiktai niekam neparduoti, nepadovanoti, kitaip neperleisti, nesuteikti neatlygintinai, neareštuoti, nėra teismo ginčo objektai, teisė disponuoti žemės sklypais neatimta ir neapribota, tretieji asmenys į žemės sklypus neturi jokių teisių ir pretenzijų“.

2.11. „[...] Akivaizdu, jog toks NŽT Vilniaus skyriaus specialistų neveikimas, vengimas pateikti informaciją buvo susijęs su siekiu pirma išspręsti servitutinio kelio nustatymo klausimą, o ne Pastato eksploatacijai reikalingos Žemės sklypo³ dalies klausimą, jog nebūtų reikalinga gauti Pastato Savininkų, kaip Žemės sklypo³ dalies nuomininkų, sutikimus. To buvo siekiama išvengti todėl, jog Bendrijos atstovaujami Savininkai su UAB [duomenys neskelbtini] turi konfliktiškus santykius, [...]“

3. Pareiškėjos atstovė skunde Seimo kontrolierės prašo:

„[...] pripažinti NŽT Vilniaus skyriaus specialistų: G. M., D. S., T. S., M. J., veiksmus atliktus piktnaudžiaujant teisėmis ir pažeidžiant teisės aktų reikalavimus.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjos atstovės kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. NŽT Vilniaus miesto skyrius 2021 m. balandžio 7 d. atlikto faktinių duomenų patikrinimą vietoje (surašytas 2021 m. balandžio 7 d. Faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas Nr. FD-226-(14.49.140), kurio metu buvo tikrinti žemės sklypai, esantys adresu <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) (toliau vadinama – Žemės sklypas1), <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) (toliau vadinama – Žemės sklypas2) ir <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) (toliau vadinama – Žemės sklypas3) bei tarp jų esantis valstybinės žemės plotas. Faktinių duomenų patikrinimo vietoje akte, be kita ko, nurodoma, jog NŽT Vilniaus miesto skyriaus specialistai faktinių duomenų patikrinimą vietoje atliko 2020 m. sausio 18 d. gauto asmens (-ų) kreipimosi (reg. Nr. 49JP-177) bei 2021 m. vasario 2 d. gauto kreipimosi (reg. Nr. 49JP-389) pagrindu;

4.2. Pareiškėjos atstovė 2021 m. birželio 14 d. NŽT Vilniaus miesto skyriui pateikė prašymą „Dėl pakartotinio faktų konstatavimo“, kuriame nurodė, jog „[...] išanalizavusi NŽT Vilniaus miesto skyriaus parengtą Aktą [*pastaba*: NŽT Vilniaus miesto skyriaus surašytas 2021 m. balandžio 7 d. faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas] ir matydama akivaizdžius trūkumus, kreipiasi su prašymu atlikti pakartotinį (papildomą) faktų konstatavimą ir aplinkybių fiksavimą vietoje [...]“

Minėtame Pareiškėjos atstovės prašyme NŽT Vilniaus miesto skyriaus, be kita ko, buvo prašoma „[...] Atlikti visus būtinus veiksmus siekiant fiksuoti ir išsaugoti visus tris patekimo kelius į žemės sklypą, esantį <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>) ir prie <...> ir <...>, Vilniuje, pastatų, bei į nesuformuotą valstybinį sklypą, esantį tarp žemės sklypų <...>, Vilniuje (unikalus Nr. <...>) ir <...>, Vilniuje (unikalus Nr. <...>) iš <...> gatvės pusės. [...]“

4.3. Bendrijos atstovė su 2021 m. liepos 22 d. prašymu „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo dalies nuomos“ kreipėsi į NŽT Vilniaus miesto skyrių, institucijos prašydama „[...] Bendrijai išnuomoti naudojamą kitos paskirties valstybinės žemės sklypo dalį, esančią <...>, Vilniuje, kurioje yra Savininkams nuosavybės teise priklausančių statinių (pastatas, unikalus Nr. <...>). Išnuomojamo valstybinės žemės sklypo dalį (plotą), esančią Vingrių g. 6, Vilniuje, prašau nustatyti tokio dydžio, kuri visapusiškai užtikrintų pastato, unikalus Nr. <...>, eksploataciją.“

4.4. Pareiškėjos atstovė su 2021 m. rugsėjo 22 d. skundu „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus neveikimo“ kreipėsi į NŽT ir skundė NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų neveikimą nagrinėjant Pareiškėjos pateiktus 2021 m. birželio 14 d. ir 2021 m. liepos 22 d. prašymus.

Šiame savo skunde Pareiškėjos atstovė prašė „[...] įpareigoti NŽT Vilniaus miesto skyrių išnagrinėti 2021 m. birželio 14 d. Prašymą Nr. 1 dėl pakartotinio faktų konstatavimo ir 2021 m. liepos 22 d. Prašymą Nr. 2 dėl valstybinės žemės sklypo dalies nuomos pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytus reikalavimus bei kitus viešojo administravimo subjektų prašymų nagrinėjimo veiklą reglamentuojančius teisės aktus.“

4.5. NŽT Vilniaus miesto skyrius, atsakydamas į Pareiškėjos 2021 m. birželio 14 d. ir 2021 m. liepos 22 d. prašymus NŽT Vilniaus miesto skyriui bei 2021 m. rugsėjo 22 d. skundą NŽT, Pareiškėjos atstovei pateikė 2021 m. spalio 25 d. raštą. Minėtame NŽT Vilniaus miesto skyriaus rašte dėl Pareiškėjos 2021 m. birželio 14 d. prašymo, be kita ko, buvo nurodyta, kad „[...] Skyrius sprenddamas dėl servituto nustatymo taip pat įvertins Jūsų Prašyme nurodytas aplinkybes bei poziciją dėl ketinamo sudaryti servituto sandorio suvaržant Žemės sklypą² bei kitus Skyriaus turimus dokumentus, susijusius su servituto nustatymu, todėl Skyriaus vertinimu, nėra pagrindo bei objektyvios būtinybės atlikti pakartotinį faktinių duomenų patikrinimą vietoje.“

Minėtame NŽT Vilniaus miesto skyriaus rašte dėl Pareiškėjos 2021 m. liepos 22 d. prašymo, be kita ko, buvo nurodyta, jog „[...] Skyriaus 2021-02-03 raštu Nr. 49SD-949-(14.49.139 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ Bendrija buvo informuota, kad yra priimtas Skyriaus vedėjo 2021 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. 49VĮ-119-(14.49.2.) „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo, kadastro Nr. <...>, esančio <...>, Vilniuje, dalių, reikalingų pastatams eksploatuoti, dydžio nustatymo“ ir kopija šio dokumento buvo pridėta.

[...] informuojame, kad turite Skyriui pateikti Taisyklių 28 punkte nurodytą Žemės sklype esančio administruojamo pastato patalpų savininkų sprendimą – susirinkimo protokolą arba kita forma išreikštos valios patvirtinimą, kad patalpų savininkai paveda Bendrijai sudaryti valstybinės žemės nuomos sutartį jų vardu, Bendrijos narių sąrašą.“

5. Dėl Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierė su paklausimu kreipėsi į NŽT, be kita ko, skundžiamos institucijos prašydama: informuoti, kokiems NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojams buvo pavesta išnagrinėti ir pateikti atsakymą į Pareiškėjos 2021 m. birželio 14 d. prašymą ir 2021 m. liepos 22 d. prašymą; informuoti, ar Pareiškėja dėl jos pateiktų 2021 m. birželio 14 d. prašymo ir 2021 m. liepos 22 d. prašymo nagrinėjimo buvo informuota apie minėtųjų jos prašymų nagrinėjimo pratęsimą; jei ne – paaiškinti, kodėl tokių veiksmų nebuvo imtasi; nurodyti, dėl kokių priežasčių į Pareiškėjos atstovės 2021 m. birželio 14 d. prašymą ir 2021 m. liepos 22 d. prašymą buvo atsakyta tik NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. spalio 25 d. raštu; informuoti, ar Pareiškėjos atstovės 2021 m. rugsėjo 22 d. skundas buvo išnagrinėtas NŽT ir Pareiškėjai pateiktas NŽT, o ne NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. spalio 25 d. atsakymas; nurodyti priežastis ir teisinius pagrindus, kuriais remiantis Pareiškėjos 2021 m. rugsėjo 22 d. skundo dalis dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų netinkamų veiksmų (neveikimo) buvo persiūsta nagrinėti NŽT Vilniaus miesto

skyriui, t. y. institucijos struktūriniam padaliniui, kurio tarnautojų veiksmai ir buvo Pareiškėjos atstovės skundžiami; paaiškinti Pareiškėjos skunde Seimo kontrolierei nurodytas aplinkybes dėl buvusio, tačiau taip ir neįgyvendinto, NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų ketinimo organizuoti pakartotinį faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje; remiantis turimais dokumentais, patvirtinti arba paneigti Pareiškėjos skunde nurodytą aplinkybę, jog NŽT Vilniaus skyriaus specialistų neveikimas, vengimas pateikti Pareiškėjai informaciją buvo susijęs su siekiu pirma išspręsti servitutinio kelio nustatymo klausimą; informuoti, ar Bendrija ar kiti suinteresuoti asmenys skundė NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. spalio 25 d. atsakymą NŽT ar teismui.

6. Atsakydama į Seimo kontrolierės paklausime iškeltus klausimus NŽT pateikė paaiškinimą, kuriame, be kita ko, nurodė:

6.1. „[...] Informuojame, kad Bendrijai atstovaujančios advokatų profesinės bendrijos A advokatės Y 2021-06-14 prašymas (registracijos Nr. 49JP-2615) (toliau – Bendrijos 2021-06-14 prašymas) buvo pavestas nagrinėti Skyriaus vyriausiosioms specialistėms G. M., T. S. (jai nesant – D. M.), J. L., Skyriaus vyriausiajam specialistui D. S.

6.2. „Bendrijos 2021-07-22 prašymas su priedais (toliau – Bendrijos 2021-07-22 prašymas) Skyriaus el. pašte vilniaus.miestas@nzt.lt gautas 2021-07-23 (penktadienį) 19.38 val., tačiau šis prašymas Nacionalinės žemės tarnybos dokumentų valdymo sistemoje (toliau – DVS) nebuvo užregistruotas ir nebuvo paskirtas Skyriaus specialistui.“

6.3. „[...] Informuojame, kad Bendrija ar jai atstovaujanti advokatų profesinės bendrijos A advokatė Y raštiškai nebuvo informuota apie Bendrijos 2021-06-14 ir 2021-07-22 prašymų nagrinėjimo pratęsimą. Pažymėtina, kad Skyrius gauna ypač daug asmenų kreipimūsi, kuriuose keliami klausimai dažnai būna sudėtingi, didelės apimties ir reikalaujantys nemažų darbo laiko sąnaudų jiems išnagrinėti ir atsakymams į juos pateikti, žmoniškųjų išteklių trūkumas taip pat sąlygojo ir ilgesnį atsakymo parengimą.“

6.4. „[...] Informuojame, kad dėl Skyriuje gaunamo ypač didelio kiekio asmenų kreipimūsi įvairiais klausimais, kurie reikalauja nemažų darbo laiko sąnaudų jiems išnagrinėti ir pateikti atsakymams į juos, taip pat dėl žmoniškųjų išteklių trūkumo atsakymo parengimas į Bendrijos 2021-06-14 prašymą užtruko ilgesnį laiko tarpą.

Bendrijos 2021-07-22 prašymas su priedais Skyriaus el. pašte vilniaus.miestas@nzt.lt gautas 2021-07-23 (penktadienį) 19.38 val., tačiau šis prašymas DVS nebuvo užregistruotas ir nebuvo paskirtas Skyriaus specialistui. Tačiau Skyrius, nagrinėdamas Nacionalinės žemės tarnybos Žemės tvarkymo ir administravimo departamento 2021-10-05 tarnybiniu raštu Nr. TR-4609-(5.34 E.) „Dėl skundo persiuntimo“ persiūtą Bendrijos 2021-09-22 skundą „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus neveikimo“ (registracijos Nr. 1GS-859) (toliau – Bendrijos 2021-09-22 skundas (registracijos Nr. 1GS-859)), prie kurio buvo pridėtas ir 2021-07-22 Bendrijos prašymas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais principais ir siekdamas, kad Bendrijai būtų atsakyta į jų 2021-07-22 prašymą, į jį atsakė Skyriaus 2021-10-25 raštu Nr. 49SD-10936-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“.

6.5. „[...] Informuojame, kad Bendrijos 2021-09-22 skundas (registracijos Nr. 1GS-859) Nacionalinės žemės tarnybos centriniame padalinyje nebuvo nagrinėtas ir Nacionalinės žemės tarnybos Žemės tvarkymo ir administravimo departamento 2021-10-05 tarnybiniu raštu Nr. TR-4609-(5.34 E.) „Dėl skundo persiuntimo“ persiūstas Skyriui.“

6.6. „Bendrijos 2021-09-22 skundas (registracijos Nr. 1GS-859) buvo persiūstas Skyriui Nacionalinės žemės tarnybos Žemės tvarkymo ir administravimo departamento 2021-10-05 tarnybiniu raštu Nr. TR-4609-(5.34 E.) „Dėl skundo persiuntimo“ nurodant „teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėti minėtą skundą“. Bendrija skunde prašė įpareigoti Skyrių išnagrinėti 2021 m. birželio 14 d. ir 2021 m. liepos 22 d. prašymus pagal Viešojo administravimo įstatyme nustatytus reikalavimus.

Remiantis Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių, patvirtintų Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 „Dėl Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių patvirtinimo“, 9 punktu, skundas Nacionalinės žemės tarnybos direktoriui paduodamas per 20 darbo dienų nuo skundžiamo Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus sprendimo priėmimo, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos. Kadangi Bendrijos skundas pateiktas 2021 m. rugsėjo 22 d., prašymo apskundimo terminas buvo pasibaigęs. Tarnybiniu raštu 2021-10-05 Nr. TR-4609-(5.34 E.) Bendrijos skundas buvo persiūstas nagrinėti Skyriui, nurodant, kad „[...] nagrinėjant Pareiškėjos skundą prašome raštu informuoti Nacionalinės žemės tarnybos Žemės tvarkymo ir administravimo departamento Žemės administravimo skyriaus vyriausiąją specialistę K.Š. per Nacionalinės žemės tarnybos Dokumentų valdymo sistemą“, taip užtikrinant kontrolę, kad į skundą Skyrius atsakytų nedelsdamas.“

6.7. „[...] Skyrius, atsakydamas į Bendrijos 2021-06-14 ir 2021-07-22 prašymus ir Bendrijos 2021-09-22 skundą (registracijos Nr. 1GS-859), 2021-10-25 rašte Nr. 49SD-10936-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“, nurodė, kad „[...] Skyrius analizuodamas ir vertindamas Jūsų Prašyme nurodytas aplinkybes / pastabas dėl Patikrinimo akto bei objektyviai vertindamas servituto reikalingumą informuoja Jus, kad Skyrius sprenddamas dėl servituto nustatymo taip pat įvertins Jūsų Prašyme nurodytas aplinkybes bei poziciją dėl ketinimo sudaryti servituto sandorio suvaržant Žemės sklypą2 bei kitus Skyriaus turimus dokumentus susijusius su servituto nustatymu, todėl Skyriaus vertinimu, nėra pagrindo bei objektyvios būtinybės atlikti pakartotini faktinių duomenų patikrinimą vietoje. [...]“

6.8. „[...] Skyrius, siekdamas nepažeisti Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodytų viešojo administravimo principų, kuriais remiantis kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.), ir siekdamas maksimaliai priimti motyvuotą ir teisingą administracinį sprendimą, sprendimus tiek dėl servituto nustatymo, tiek Žemės sklypo pardavimo / nuomos klausimus priėmė vėliau, nei numatyta teisės aktuose. Tačiau svarbu pažymėti, kad išskirtinai kuris nors vienas procesas nebuvo vilkinamas. Ilgesnį sprendimų priėmimą nulėmė ypač didelis kiekis Skyriuje gaunamų asmenų kreipimūsi, kurie dažnai yra sudėtingi, didelės apimties ir reikalaujantys nemažų darbo laiko sąnaudų jiems išnagrinėti ir atsakymams į juos pateikti, žmoniškųjų išteklių trūkumas.“

6.9. „[...] Informuojame, kad Skyriaus 2021-10-25 raštas Nr. 49SD-10936-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ nebuvo apskūstas Teismui, taip pat šis raštas nebuvo apskūstas Nacionalinės žemės tarnybos direktoriui.“

7. Iš dokumentų, pateiktų kartu su NŽT paaiškinimais, taip pat nustatyta:

7.1. NŽT Žemės tvarkymo ir administravimo departamento 2021 m. spalio 5 d. tarnybiniu raštu Nr. TR-4609-(5.34 E.) „Dėl skundo persiuntimo“ NŽT Vilniaus miesto skyriui buvo persiūstas Pareiškėjos atstovės 2021 m. rugsėjo 22 d. skundas. Toks minėtojo skundo persiuntimas buvo grindžiamas „[...] Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos darbo reglamentu, patvirtintu Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-86 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus nuostatais, patvirtintais Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 1P-210-(1.3.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos struktūrinių padalinių nuostatų patvirtinimo“, ir remdamiesi Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių vedėjams Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus suteiktais įgaliojimais [...], tačiau ne Taisyklių nuostatomis;

7.2. NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. spalio 25 d. rašte Nr. 49SD-10936(14.49.136E.), adresuotame Pareiškėjos atstovei, be kita ko, nurodoma:

Prašymu Jūs prašote: „[...] atlikti visus būtinus veiksmus siekiant fiksuoti ir išsaugoti visus tris patekimo kelius į žemės sklypą, esantį <...>, Vilnius (unikalus Nr. <...>), ir prie <...> ir <...>, Vilniuje, pastatų, bei į nesuformuotą valstybinį sklypą esantį tarp žemės sklypų <...>, Vilniuje (unikalus Nr. <...>) ir <...>, Vilniuje (unikalus Nr. <...>) iš <...> gatvės pusės. 2. Į atliekamą papildomą faktinių aplinkybių patikrinimą pakviesti visus įgaliotus asmenis, atstovaujančius gyventojus iš pastatų, esančių <...>, <...>, <...> ir <...>, Vilniuje. [...]“

Prašymu 1 Jūs prašote „[...] išnuomoti naudojamą kitos paskirties valstybinės žemės sklypo dalį, esančią <...>, Vilniuje, kurioje yra Savininkams nuosavybės teise priklausančių statinių (pastatas, unikalus Nr. <...>). Išnuomojamo valstybinės žemės sklypo dalį (plotą), esančią <...>, Vilniuje, prašau nustatyti tokio dydžio, kuri visapusiškai užtikrintų pastato, unikalus Nr. <...>, eksploataciją. [...]“

Skundu Jūs prašote atsakyti į Prašymą ir Prašymą 1. [...]

Atsiprašome, kad dėl didelio Skyriaus specialistų darbo krūvio atsakymas į Jūsų prašymus ir skundą buvo parengtas nesilaikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nurodytų terminų.“

Pastebėtina, kad NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. spalio 25 d. rašto viena iš rengėjų buvo tarnautoja, dėl kurios (kaip ir dėl kitų tarnautojų) neveikimo ir buvo skundžiamasi Pareiškėjos atstovės 2021 m. rugsėjo 22 d. skunde.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Lietuvos Respublikos įstatymai

8.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.[...]“

8.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos [...]

2. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. [...]

23 straipsnis. Administracinės procedūros pradžia

1. Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.

2. Draudžiama persiūsti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatyta specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui, o kai skundas dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų ar neveikimo paduodamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, – viešojo administravimo subjektui ar jo administracijos padaliniiui, kurių veiksmai yra skundžiami.“

8.3. Žemės reformos įstatymo:

„18 straipsnis. *Skundų dėl žemės reformos vykdytojų sprendimų pateikimo ir nagrinėjimo tvarka* [...]“

3. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių padalinių sprendimai ir veiksmai (neveikimas), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka. [...]

6. Skundas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui paduodamas per 20 darbo dienų nuo skundžiamo Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinio padalinio sprendimo priėmimo, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos. [...]

7. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui paduoti skundai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų.“

9. Kiti teisės aktai

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2016 m. rugpjūčio 25 d.) patvirtintu Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių:

„1. Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų (toliau – asmuo) skundų dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių skyrių (toliau – teritorinis padalinys) sprendimų ir veiksmų (neveikimų), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, pateikimo ir nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) tvarką. [...]

4. Nagrinėti skundą negali būti pavesta teritorinio padalinio, kurio sprendimai ar veiksmai (neveikimas) yra skundžiami, valstybės tarnautojui. Jeigu skundą nagrinėja komisija, jos nariu negali būti skiriamas teritorinio padalinio, kurio sprendimai ar veiksmai (neveikimas) yra skundžiami, valstybės tarnautojas. [...]

9. Skundas Tarnybos direktoriui paduodamas per 20 darbo dienų nuo skundžiamo teritorinio padalinio sprendimo priėmimo, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos. Jeigu asmuo praleidžia nustatytą skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias Tarnybos direktorius pripažįsta svarbiomis, šis terminas Tarnybos direktoriaus sprendimu gali būti atnaujintas. Kartu su pareiškimu dėl skundo padavimo termino atnaujinimo turi būti paduotas ir skundas, kurio padavimo terminas yra praleistas. [...]

14. Tarnybos direktoriui paduoto skundo dėl teritorinio padalinio priimto sprendimo, veiksmų ar neveikimo forma ir turinys turi atitikti šiuos reikalavimus:

14.1. Skundai turi būti:

14.1.1. parašyti valstybine kalba (išskyrus paštu siunčiamus skundus);

14.1.2. parašyti įskaitomai;

14.1.3. asmens pasirašyti, nurodytas jo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta (jeigu kreipiasi fizinis asmuo) arba pavadinimas, kodas, buveinės adresas (jeigu kreipiasi juridinis asmuo).

14.2. Skunde turi būti nurodyta:

14.2.1. skundo surašymo vieta ir data;

14.2.2. kurio teritorinio padalinio arba konkretaus šio padalinio valstybės tarnautojo, kurio priimti sprendimai, veiksmai (ar neveikimas) yra skundžiami, vardas, pavardė, pareigos, ir kokie priimti sprendimai, veiksmai (ar neveikimas) yra skundžiami;

14.2.3. aplinkybės, kuriomis asmuo grindžia savo reikalavimą;

14.2.4. kokios asmens teisės ir įstatymų saugomi interesai buvo pažeisti teritorinio padalinio priimtu sprendimu, veiksmais (ar neveikimu);

14.2.5. asmens reikalavimas.

14.3. Prie skundo asmuo turi pridėti asmens turimų dokumentų, patvirtinančių skunde išdėstytas aplinkybes, kopijas. [...]

23. Skundai, pateikti nesilaikant šių Taisyklių 14.1.1–14.1.2, 14.2–14.3, 15 ir 16 punktuose nustatytų reikalavimų, per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo Tarnyboje dienos grąžinami asmeniui, nurodant grąžinimo priežastį ir asmens teisę per ne ilgesnį kaip 14 dienų terminą ištaisius nurodytus trūkumus vėl kreiptis į Tarnybą. Grąžindama skundą, Tarnyba pasilieka jo kopiją. [...]

24. Skundai, pateikti nesilaikant šių Taisyklių 14.1.3 punkte nustatytų reikalavimų, nenagrinėjami.“

10. Teismų praktika

10.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. kovo 24 d. nutartis (administracinė byla Nr. eA-1826-629/2021),

„[...] Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr., pvz., 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. birželio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015). Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. [...]“

10.2. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas (byla Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03):

„[...] Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik nevirsydami savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, [...] įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formulotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; [...].

Tyrimo išvados

11. Remdamasi Pareiškėjos atstovės skunde nurodyta ir tyrimo metu surinkta informacija (pažymos 2, 4, 6 punktai), taip pat teisiniu reglamentavimu, pacituotu šios pažymos 8-9 punktuose, susijusiu su NŽT ir NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų neveikimu, kai teisės aktų nustatytais terminais Pareiškėjai nebuvo pateikti atsakymai į jos prašymus bei skundą, Seimo kontrolierė konstatuoja:

11.1. pirmiausia pažymėtina tai, kad Pareiškėjos atstovės NŽT Vilniaus miesto skyriui 2021 m. birželio 14 d. ir 2021 m. liepos 22 d. pateiktų prašymų (toliau kartu vadinama – Prašymai) neišnagrinėjimo teisės aktų nustatytais tvarka ir terminais pažeidimo faktas konstatuotinas remiantis paties NŽT Vilniaus miesto skyriaus patvirtintomis aplinkybėmis (pažymos 7.2 punktas). Todėl jau vien tai patvirtina Pareiškėjos atstovės skunde Seimo kontrolieriui akcentuotas aplinkybes dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų neveikimo (pažymos 2.8, 2.9 punktai);

11.2. Pareiškėjos atstovės 2021 m. rugsėjo 22 d. skunde NŽT (toliau vadinama – Skundu) suformuluoto prašymo (pažymos 4.4 punktas) pagrindu galima teigti, jog pagrindinis Pareiškėjos atstovės siekis buvo susijęs su NŽT Vilniaus miesto skyriaus įpareigojimu išnagrinėti Prašymus. Tačiau tuo pačiu pabrėžtina, kad Pareiškėjos atstovės Skundo turinys patvirtina, jog Pareiškėjos atstovė skundė konkrečius NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojus ir jų neveikimą ir siekė to neveikimo teisinio įvertinimo.

Esminiu dalyku nagrinėjamu atveju yra tai, kad NŽT, gavusi Pareiškėjos atstovės Skundą, neveikė taip, kaip privalėjo veikti pagal teisės aktų nuostatas. Taip teigtina remiantis tuo, jog NŽT, turėjusi nagrinėti Pareiškėjos atstovės Skundą remdamasi Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, numatančiomis viešojo administravimo subjekto atliekamus privalomus veiksmus nagrinėjant skundą dėl viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padaryto asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimo, to nepadarė, t. y. dėl Pareiškėjos atstovės skūsto NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų neveikimo nepradėjo administracinės procedūros, kaip ji suprantama Viešojo administravimo įstatymo nuostatose (pažymos 8.2 punktas), o tik o tarnybiniu raštu Skundą persiuntė nagrinėti NŽT Vilniaus miesto skyriui (pažymos 7.1 punktas). Pabrėžtina, kad tokiais savo veiksmais NŽT taip pat pažeidė ir Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą draudimą perduoti skundą nagrinėti tarnautojui, kurio veiksmai yra skundžiami (pažymos 8.2 punktas).

Akcentuotina ir tai, kad NŽT, siekdama Pareiškėjos Skunde suformuluoto prašymo įpareigoti NŽT Vilniaus miesto skyrių išnagrinėti Prašymus, negalėjo tiesiog persiųsti Skundo NŽT Vilniaus miesto skyriui sprendimo priėmimui, o, kaip minėta pirmiau, privalėjo nagrinėti Skundą administracinės procedūros nustatyta tvarka, įvertinti Skunde nurodytas NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų neveikimo aplinkybes bei dėl nagrinėto atvejo priimti NŽT direktoriaus sprendimą dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus įpareigojimo išnagrinėti Prašymus.

Tuo pagrindu Seimo kontrolierė konstatuoja, kad NŽT veiksmai, kai Pareiškėjos skundas nebuvo išnagrinėtas Viešojo administravimo įstatymo tvarka ir Pareiškėjos atstovei nebuvo pateiktas atsakymas į jos Skundą, laikytini biurokratiškais, kaip tai apibrėžiama Seimo kontrolierių įstatymo nuostatose (pažymos 8.1 punktas) ir kuriais buvo nepaisyta gero administravimo principo (pažymos 10.1 punktas);

11.3. Seimo kontrolierė taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad, nors kaip buvo minėta pirmiau, NŽT privalėjo Pareiškėjos atstovės Skundą išnagrinėti taikant administracinę procedūrą, tačiau Pareiškėjos atstovės skundo Seimo kontrolieriui atlikto tyrimo metu NŽT pateiktuose paaiškinimuose buvo nurodoma, jog Pareiškėjos atstovė Skundą NŽT direktoriui pateikė praleidusi Taisyklių 9 punkte nustatytą 20 darbo dienų terminą (pažymos 6.6 punktas). Seimo kontrolierė pabrėžia, kad, nors ir vadovaudamasi šiuo pagrindu, NŽT veikė netinkamai, nes šį Skundo nenagrinėjimo NŽT pagrindą skundžiama institucija Pareiškėjos atstovei net nenurodė ir jokios su šiuo pagrindu susijusios informacijos jokia forma Pareiškėjos atstovei nepateikė.

Atsižvelgdama į pirmiau paminėtą NŽT teiginį, Seimo kontrolierė pastebi, jog iš tiesų tiek Žemės reformos įstatyme, tiek Taisyklių 9 punkte (pažymos 8.3, 9 punktai) yra nustatytas konkretus 20 darbo dienų terminas skundui dėl NŽT teritorinio skyriaus sprendimo, atliktų veiksmų ar atsisakymo jos atlikti (neveikimo) dienos. Taip pat įvertinus Taisyklių 9 punkto nuostatos turinį yra akivaizdu, jog kartu su pateikiamu skundu turi būti pateikiamas ir pareiškimas dėl skundo padavimo termino atnaujinimo. Tačiau Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad nei Taisyklių 9 punkto, nei jokia kita Taisyklių nuostata nenumato NŽT pareigos informuoti skundą pateikusį pareiškėją apie jo

skundo nenagrinėjimą jam kartu su skundu nepateikus pareiškimo dėl skundo padavimo termino atnaujinimo.

Įvertinus tai, pabrėžtina, kad Taisyklių 23 punkte yra nurodyti pagrindai (pažymos 9 punktas), kurių nesilaikius pareiškėjas NŽT rašytiniu pranešimu yra informuojamas apie galimybes šiuos trūkumus pašalinti ir, tai atlikus, su skundu pakartotinai kreiptis į NŽT. Tačiau, kaip matyti iš pirmiau paminėtame punkte išvardintų pagrindų, tarp jų nėra numatyta atvejo, kai pareiškėjas informuojamas apie jo pateikto skundo, kurio padavimo terminas yra praleistas, grąžinimą. Be to, Taisyklių nuostatos nenumato ir to, jog dėl pareiškėjo skundo, kurio padavimo terminas yra praleistas, NŽT direktorius priimtų sprendimą tokio skundo nenagrinėti ir apie tai informuotų pareiškėją.

Visa tai patvirtina, kad dabar galiojančių Taisyklių nuostatos neužtikrina pareiškėjo teisės būti tinkamai informuotam apie institucijos sprendimus, priimtus jo pateikto skundo atžvilgiu, o tokia egzistuojanti teisinio reglamentavimo spraga, Seimo kontrolierės įsitikinimu, turi būti pašalinta, nes konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja reikalavimus įstatymų ir kitiems teisėkūros subjektams nustatyti tokį teisinį reglamentavimą, jog jis būtų aiškus, neprieštaringas bei užtikrinantis teisės sistemos nuoseklumą ir vidinę darną (pažymos 10.2 punktas);

11.4. Seimo kontrolierė taip pat pabrėžia, kad ankstesnių pareiškėjų kreipimūsi dėl NŽT tarnautojų veiksmų ar neveikimo į Seimo kontrolierius pagrindu atliktų tyrimų metu, NŽT nuolat pabrėžia labai didelį gaunamų pareiškėjų prašymų, skundų kiekį bei žmogiškųjų išteklių institucijoje trūkumą, šias priežastis nurodydama kaip NŽT tarnautojų neveikimo (sprendimų priėmimo vilkinimo) priežastis. Kaip viena esminių iš nurodytų susiklosčiusios situacijos nagrinėjamu atveju priežasčių buvo akcentuotas didelis gaunamų pareiškėjų kreipimūsi kiekis bei žmogiškųjų išteklių skundžiamoje institucijoje trūkumas, kaip ir šį kartą nurodyta NŽT paaiškinimuose (pažymos 6.3, 6.4, 6.8 punktai).

Atsižvelgdama į tai, Seimo kontrolierė akcentuoja, kad, kaip ir nagrinėjamu, taip ir daugeliu kitų atvejų pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję tiek su išsamiu, tiek ir su operatyviu jų kreipimūsi išnagrinėjimu. Todėl nei susiklosčiusi padėtis NŽT dėl esamo darbuotojų stygiaus, nei dar kitos skundžiamos institucijos nurodytos priežastys neatleidžia NŽT nuo pareigos siekti kuo greičiau, o svarbiausia – teisės aktuose nustatytais terminais, išnagrinėti pareiškėjų kreipimūsis bei pateikti jiems atsakymus. Tai taikytina ir konkrečiu Pareiškėjos atveju. Akivaizdu, jog dabartinės priemonės, jeigu jų apskritai imamas, dėl siekio pareiškėjų kreipimūsis išnagrinėti teisės aktų nustatytais terminais, yra nepakankamos ir turi būti ieškoma papildomų instrumentų susidariusiai situacijai spręsti.

12. Remdamasi tuo, kas pirmiau išdėstyta, Seimo kontrolierė konstatuoja, kad tyrimo metu Pareiškėjos atstovės skunde nurodyta informacija dėl NŽT ir NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų netinkamų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos atstovės Prašymus ir Skundą pasitvirtino, tuo pagrindu konstatuotinas buvęs Pareiškėjos teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo atvejis, o Pareiškėjos skundas pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X daugiabučių namų savininkų bendrijos skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų netinkamų veiksmų (neveikimo) tinkamai bei teisės aktų nustatytais terminais nepateikiant skundžiamos institucijos atsakymų į Bendrijos prašymus ir skundą pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriui** rekomenduoja:

14.1. su atsakingais Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus tarnautojais aptarti šioje pažymoje nustatytą Pareiškėjos teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimo bei netoleruotiną terminų, nagrinėjant Pareiškėjos prašymus, pažeidimo atvejus;

14.2. atsižvelgiant į šios pažymos 11.4 punkte padarytas išvadas dėl nepakankamų priemonių siekiant garantuoti tinkamą pareiškėjų kreipimūsi nagrinėjimą, imtis veiksmų užtikrinant, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareiškėjų prašymai, skundai būtų nagrinėjami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų;

14.3. įvertinti šioje pažymoje (pažymos 11.3 punktas) konstatuotus Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2016 m. rugpjūčio 25 d.) patvirtintų Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių nuostatų trūkumus ir spręsti dėl poreikio tobulinti teisinį reglamentavimą, nustatant privalomą pareiškėjų informavimą apie galimybę iš naujo kreiptis į instituciją ištaisius Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriui paduoto skundo, kurio padavimo terminas yra praleistas, trūkumus (kartu su skundu pateikti pareiškimą dėl skundo padavimo termino atnaujinimo) ar įtvirtinant privalomą pareiškėjų raštišką informavimą apie paduoto skundo, kurio padavimo terminas yra praleistas, nagrinėjimo atsisakymą.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierę Eriką Leonaitę pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė